

Kunst og Klaver i Kvinesdal.

Forfatter: Bjarte Hetland<bjarte@enternet.no>

Det var 35 ivrige RBR-medlemmer som entret bussen i Sandnes fredag 10. februar, og satte kursen mot Kvinesdal og Utsikten Hotell for to dagers påfyll av kunstfaglig kompetanse, selskapeleg samvær, og god mat og drikke.

Ved ankomst sto en innbydende buffet med varm mat og ventet, og vi lot oss ikke be to ganger. Etter middagen var det tid for 'Kunst og Klaver?', en konsert med firhendig klaver ved Kjell Gjerstae og Tellef Juva, til bilder av Olaf Karlsen. Vi fikk høre både Bach, Mozart, og Grieg, mens Olaf Karlsens bilder ble vist på veggen bak pianistene.

Lørdag begynte alvoret, selve seminaret som var årsaken til at vi var samlet på toppen av Kvinesdal. Styreleder Jens Olav Flobak ønsket velkommen og deretter presenterte alle deltagerne seg.

Åse Ødegård

Dagens første foredragsholder var kunsthistoriker

Åse Ødegård som snakket om 'Å forstå moderne kunst?'. Modernismen er et sekkebegrep som oppsto allerede i 1860-årene og varte frem til postmodernismen i 1980-årene. Modernismen opererer med forskjellige kunstneriske uttrykk. Åse Ødegård viste oss eksempler fra kunstnere som Manet, van Gogh, Matisse og Kandinsky, samt av norske kunstnere som Weidemann, Ingrid Sitter, Roald Vold og Lars Tiller.

I modernismen spør man ikke om hva, men hvorledes. Et moderne kunstverk er ikke ferdig før det er betraktet av en tilskuer. Det er betrakterens dom som avgjør om det er et godt kunstverk eller ikke.

Thomas Hestvold

Neste foredragsholder var

Thomas Hestvold. Han stilte spørsmålet: Hva er kunst? Er alt kunst bare det kommer i den rette konteksten, bare du kjenner de rette menneskene, gjør tingene på den rette måten? Er det kunstkritikerne som kan avgjøre om noe er kunst eller ikke? Selv var han av den oppfatning at det må mer til enn god markedsføring, for at man skal bli en god kunstner.

Han forfektet det syn at samtidskunsten har et innhold, en betydning, det er ikke nok å bare vite hvordan samtidskunstscenen vil ha det. Han mener også at det ikke finnes kriterier for god kunst.

Etter lunsj fortsatte Thomas Hestvold med en kronologisk gjennomgang av sin utvikling som kunstner. Han begynte med tegning, inspirert av den tyske kunstneren Jansen. Hestvold arbeider med bilder i serier, han finner et motiv og utforsker dette i det ene bildet etter det andre og eksperimenterer med forskjellige farger; hvordan virker det med lyse farger foran eller bak, blir det dybde, hvor mange lag maling kan han legge på før det blir for mye? Han arbeider med mange malerier samtidig, men har heldigvis et stort atelier med plass til alt sammen. I det siste har han arbeidet med bilder fra Google Earth som han manipulerer og maler over til å bli non-figurative.

Anna Kristin Ferking

var neste foredragsholder. Hun bor nå i Skudeneshavn og hadde sin første utstilling i 1987. Etter å ha vist sine første malerier, hvorav det ene ble antatt på Høstutstillingen, fortalte hun om 'Livet og reisen?', som i hennes liv begynte med at hun reiste til Frankrike. Der begynte hun med etsing. I 1991 og 1994 fikk hun barn, noe som preget også hennes kunst.

I 1994 kom hun tilbake til Norge og bosatte seg i Skudeneshavn. Sauene er blitt hennes 'varemerke'. Hun bruker former fra miljøet og liker enkle former og sterke farger. Etter at hun kom tilbake har hun prøvd ut flere forskjellige teknikker, grafikk, tegning, lino og monotypi.

Nå har skip overtatt etter som 'signatur' etter sauene som hun foretrakk tidligere. Hun sammenliknet det med sin indre 'reise' som har gått parallellt med den ytre reisen, behovet for endring, for å komme videre i livet. Skipet symboliserer reisen videre.

Eirik Gjedrem

Eirik Gjedrem bor i Søgne, og er keramiker. Hans arbeider er ofte formet som energispiraler, som symboliserer vektløshet. Nye arbeider kommer ofte til med deler sammensatt av tidligere arbeider, snudd opp, ned, sideveis, etc. Han lager stort sett ting i steingods, men ikke bruksgjenstander, mer dekorative gjenstander. Mange omganger med brenning i ovnen og flere lag med glasurer kan resultere i et abstrakt fargespill. Kunstverket Virvel ble laget i mange forskjellige variasjoner. Han mener at spiralbevegelsen representerer positive og oppbyggende energier i naturen. I denne perioden ble pressform-teknikken med gipsformer utviklet. Gjedrem er i stor grad selvlært når det gjelder sin spesielle form for kunst, og har derfor kommet frem til utradisjonelle metoder. Han har også laget ting i formpresset porselen og fajanse.

Utover 2000-tallet ble formene mer komplekse og friere, og dermed ble også gipsavstøpningene temmelig intrikate. Han eksperimenterte med ulike materialer for positive former og brukte isopor i en periode. Med den nye teknikken endret også uttrykket seg. Symmetrien og de strengt oppbygde formene fikk et friere forløp. Som før sto vann og bevegelse sentralt. Vannet kan tolkes som en metafor for det underbevisste og dette fikk en tydeligere innvirkning på uttrykket.

Isoporteknikken var ikke særlig miljøvennlig og han gikk over til å jobbe direkte i leira med modellering. Dette førte til at han beveget seg ut av den matematiske oppbyggingen av arbeidet. Strukturen blir det sentrale, både i uttrykket og som konstruksjon. Selve formen kan gå i oppløsning, og konstruksjonen er viktig for at skulpturene skal tåle belastning under snuoperasjoner og brenning.

Nå ønsker han å komme dypere inn i det underbevisste. De grunnleggende hensikter er fremdeles bevegelse og indre tilstander. Noen arbeider har ingen bestemt retning, ingen over- eller underside, de simulerer vektløshet og kan monteres fritt hengende. Det som tidligere var svært kontrollert er nå ganske uoversiktlig, kanskje i motsetning til mange andre kunstnere som begynner komplisert og forenkler uttrykket mer og mer etter hvert.

Årsmøte

Søndagen begynte med RBRs Årsmøte der det ble vedtatt endringer av vedtektene. Du finner referat fra Årsmøtet på www.rbr-rapport.no/om_oss

Gunnar Danbolt

Litt forsinket ble det så kunsthistoriker Gunnar Danbolts tur. Første del av hans foredrag dreide seg om Leonardo da Vinci. Han laget bare 20 malerier i hele sitt liv; fem av dem er gått tapt og fire andre ble aldri fullført. Derimot eksisterer det fremdeles 6000 sider av hans notater i speilskrift, det er bare en femtedel av det han skrev, samt 15000 tegninger.

Han skrev speilskrift ikke fordi det skulle være vanskelig for andre å lese hva han skrev, som mange tror, men rett og slett fordi han var skjevhendt. Han var også dyslektiker og som dyslektikere flest oppfattet han bedre det visuelle, det billedlige, enn det som var skrevet.

Da Vinci var som kunstner en rastløs person. Når han arbeidet med et verk ble han hele tiden distraheret av andre ting, ideer og innfall. Han brukte bl.a. 5 år på å male 'Nattverden' og det ble ferdig så fort fordi abbeden maste på ham hele tiden. Han bodde bl.a. en tid i Paris, som hoffmaler hos kongen av Frankrike. Han var høyt gasjert og populær hos kongen, vakker og sjarmerende som han var, men han laget absolutt ingenting i den tiden han var der.

Som sine samtidige kunstnere, vitenskapsmenn og teologer trodde han på det himmelske harmoniske verdensbildet, at alt hadde en underliggende matematisk harmoni. Han studerte menneskekroppen, han studerte hestens anatomi, ja til og med trær, han målte proporsjoner og prøvde å finne en symmetri, en harmoni i proporsjonene. Alle hans bilder er prosjekter der han utforsker forskjellige naturvitenskaper, bl.a. perspektiver og hvordan man oppfatter lyset.

Danbolt brukte da Vincis ufullendte verk til å forklare hvordan han arbeidet seg frem til det ferdige verket, og hvordan ideer og innfall han fikk underveis, ble satt inn på ledige steder omtrent som i en notatbok og senere malt over. For eksempel viser røntgenfotografier av Mona Lisa at hun opprinnelig hadde en smykke rundt halsen som senere ble overmalt. I et ufullendt bilde er det malt hester, rustninger og bygninger inn på ledige steder. Da Vinci var også den første som malte kvinneportretter 'en face?', ikke bare i profil som tidligere var vanlig.

Etter lunsj fortsatte Gunnar Danbolt på et helt annet tema, som han kalte 'Kunst og kommers?'. I middelalderen da kunstverk for første gang ble oppfattet som kunst, ble det nødvendig å skille mellom Kunst, Vitenskap, Moral, Forretningslivet, Politikk, Økonomi, osv. Hver sektor har sine egne regler.

Han fortsatte med å definere de fire basisteoriene om kunst:

Kunstverket som fortolkning av virkeligheten, Imitasjonsteorien;

Kunstverket som uttrykk for kunstnerens følelser og opplevelser, Uttrykksteorien;

Kunstverket som en egen verden av former og farger, Formalisme/Modernisme;

Kunstverket som generator av estetisk- desinteresserte opplevelser, Opplevelsesteorien.

Det er viktig at kritikere oppdaterer seg på hva som rører seg i kunstverdenen, at de vet hvordan de skal forholde seg til et kunstverk, hvilke normer det er underlagt, for dette endrer seg over tid med endringer i kunsten. Da Munch laget 'Skrik' mente kritikkerne at det var et smøreri uten kunstnerisk verdi, fordi de ikke kjente kodene, de forsto ikke poenget.

Den store trenden i dag er virkningsetetikk. Betrakteren er det viktigste. I Performance kunst er dette tatt til det ytterste: kunstner og betrakter går sammen om å skape kunstverket. Uten en betrakter eksisterer det ikke et kunstverk.

Til slutt var det trekning av kunstverk som var donert til RBR og de heldige vinnerne kunne reise hjem litt rikere. Bussturen hjem var et eventyr i strålende sol og snødekte marker og fjell.

Takk til Utsikten Hotell for fantastisk tilrettelegging, flotte rom, god service og mat og profesjonell service.

Og til slutt takk til Styret i RBR som nok en gang har satt sammen et interessant program for medlemmene.